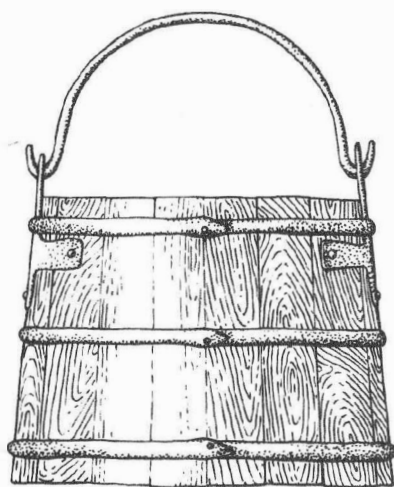

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1984

BRNO 1987

Žlutého sprašového podloží, její zásep tvořila šedohnědá blána. Nad podloží byla 70-80 cm mocná ornice, která byla zčásti odhrnuta před zahájením stavby. Podle velikosti hrobové jámy nepochybně protažené v podstatě v severojižním směru je možno soudit, že drobná dětská kostra ležela ve skrčené poloze. V původním uložení zůstaly ale tak nepochybně zlomky kostí, že nelze rozhodnout, byla-li kostra orientována od S k J nebo opačně, ani na kterém boku ležela. I když se výpovědi o poloze nádobek poněkud rozcházejí, zdá se být pravděpodobné, že stály západně od kostry.

Nálezy představují výbavu charakteristickou spíše pro mladší období kultury zvoncovitých pohárů. Mísa /v. 4,9-5,5 cm, max. Φ 17,7 cm/ má na obě strany rozšířený, mírně šikmo ven skloněný okraj seříznutý do plošky, z něho je vytažen široký, jazykovitý výčnělek s dvěma svislými otvory. Džbánky jsou tenkostěnné, u slepených chybí pásková ucha, jež byla vytažena z okraje a dosedala na břicho těsně pod hrdlem. Dva džbánky mají hrdlo nasazeno asymetricky blíže k uchu, takže na protilehlé straně je břicho výrazně vypouklé, větší /v. 9,2 cm/ má hrdlo k okraji lehce rozevřené, hrdlo menšího /v. 7,5-7,7 cm/ je téměř válcovité, dole nevýrazně odsazené. Třetí džbánek /v. 8,1 cm/ má kulovité tělo dole s drobným, jakoby rovně odříznutým dnem, nízké hrdlo je sotva zatelně rozevřeno. Dno je členěno rýhami, které vytvářejí schematický obraz panáčka s roztaženými pažemi.

Z Újezda u Brna je v Moravském muzeu v Brně uložen drobný džbánek, nesouměrný, s uchem nasazeným těsně pod okrajem /v. 8,1 cm; inv. č. 66.988/ a snad měděná, na několik kousků rozložená jehlice s hlavíci na plocho do elipsy roztepanou a shora do poloviny esovitě svinutou /d. 8,2 cm; inv. č. 66.988/.¹ Bližší určení místa nálezů se neudává. Není vyloučeno, že nově objevený hrob je ze stejného pohřebiště jako starší nález.

Poznámka:

1 Zpráva v archivu AÚ ČSAV v Brně č.j. 1039/50.

Grab der Glockenbecherkultur in Újezd bei Brno /Bez. Brno-venkov/. Im November 1984 hat man beim Baue eines Kindergartens in Újezd bei Brno ein Kinder-Skelettgrab der Glockenbecherkultur erfasst, aus dem eine Schüssel und drei kleine Krüge gewonnen wurden. Von derselben Lokalität könnte vielleicht das Grab sein, aus dem im Mährischen Museum in Brno ein kleiner Krug und eine zerbrochene kupferne /?/ Nadel sind, deren Kopf flach zu einer Elipse gehämmert und nach oben zur Hälfte S-förmig gewunden ist.

DALŠÍ ÚNĚTICKÝ HROB Z MUŠOVA /okr. Břeclav/

Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV Brno

Ve šterkovně Státního statku na katastru bývalé obce Mušov se v souvislosti s těžbou šterku pro nasy-pávání hrází vodního díla u Nových Mlýnů prozkoumala v minulosti celá řada sídlištních objektů z neolitu, eneolitu, doby bronzové, laténské a římské¹, avšak hlavním přínosem výzkumu se stal objev únětického pohřebiště se 3 desítkami hrobů². V dubnu 1984 proběhla na nalezišti další drobná záchranná akce, jejímž výsledkem byl objev v celkovém pořadí již 35. hrobu únětické kultury. Hrobovou jámu zničila z větší části těžba šterku a zachována zůstala pouze část dna hrobové jámy o rozměrech 155 x 70 cm v hloubce 230 cm. Ve špatně patrné rakvi ležela ve skrčené poloze na pravém boku kostra malého dítěte orientovaná JZ-SV. Poblíž nohou se našel malý kónický hrníček s ouškem a drobný kostěný hrot.

Poznámky:

1 Viz články D. Jelínkové, K. Ludikovského a S. Stuchlíka v minulých číslech PV.

2 S. Stuchlík, Únětické pohřebiště v Mušově, Studie Archeologického ústavu ČSAV v Brně, v tisku.

Ein weiteres Úněticer Grab aus Mušov /Bez. Břeclav/. Im April 1984 verlief in der Kiesgrube des Staatsgutes in Mušov eine kleine Rettungsaktion, bei der ein Grab der Úněticer Kultur mit schlecht erhaltenem Kinderskelett in Hockerlage auf der rechten Seite, von SW-NO orientiert, untersucht wurde. Unweit der Füße lag ein kleiner Topf und eine beinerne Spitze und in deren Nähe hoben sich Überreste des Sarges ab.

SONDÁŽNÍ VÝZKUM V BUDKOVICÍCH /okr. Brno-venkov/

Jaromír Ondráček, Jana Stuchlíková, AÚ ČSAV Brno

V září r. 1984 se uskutečnil sondážní výzkum na výšinném sídlišti věteřovské skupiny v Budkovicích, známém již z několikaletých záchranných akcí staršího data¹. V sondě III, vedené ve směru S-J, jsme zachytili část rozsáhlého objektu s tmavě hnědým zásepem a minimálním počtem nálezů, jehož stěna se nepravidelně svažovala k severu. Na východním profilu sondy se ve sprašové vrstvě pod zmíněným objektem ob-

jevíly pruhy červeně vypálené hlíny s množstvím uhlíků, které ústily do dvou mohutných kúlových jam, dosahujících hloubky 480 a 508 cm od dnešní úrovně terénu. Tyto kúly jsou pravděpodobně pokračováním výrazně zahloubeného objektu č. 1, zkoumaného v letech 1960 a 1965. Při rozboru nálezů zuhelnatělého dřeva bylo zjištěno, že jde o zbytky rozpadlých kůlů o průměru minimálně 30 cm². V sondě IV, položené směrem V-Z v těsné blízkosti transformátoru, jsme prozkoumali několik sídlištních objektů, z nichž jáma č. 18 poskytla dosti početnou kolekci materiálu, který lze datovat do starověteřovské fáze. Výzkum na výšinném sídlišti v Budkovicích bude pokračovat v příštím roce.

Poznámky:

- 1 J. Ondráček - J. Stuchlíková, Věteřovské sídliště v Budkovicích, FonArchMor XVI, Brno 1982.
- 2 Paleobotanický materiál určil RnDr. E. Opravil CSc.

Eine Tastgrabung in Budkovice /Bez. Brno-venkov/. Auf der bekannten Höhen-siedlung der Věteřov Gruppe in Budkovice verlief die erste Etappe einer Sondagegrabung, bei der eini-ge Siedlungsgruben und in einer weiteren Sonde der Teil eines markant eingetieften Objektes mit mächtiger Pfostenkonstruktion erfasst wurden.

VĚTEŘOVSKÝ SÍDLIŠTNÍ OBJEKT Z KRALIC N.H. /okr. Prostějov/

Alena Prudká, Muzeum Prostějovska

Dne 5.5.1982 předali prostějovskému muzeu pracovníci n.p. Geodézie Prostějov materiál z geologické sondy provedené v Kralicích n. H. v záhumnkách za ul. Nerudovou na pozemku L. Pospíšila. Jednalo se o fragment kostěné postranice zdobené rytými soustřednými kružnicemi a střepy z hrubé zásobnicové nádoby s plastickou lištou.

6.5. 1984 zde byly bagrovány základy pro stavbu domku a byl přitom narušen sídlištní objekt. Záchraným výzkumem byla zjištěna sídlištní jáma s nebohatým střepovým materiálem věteřovským, která byla narušena recentním zásahem. Dno jámy bylo v hloubce 48 cm pod spodní úrovní ornice, materiál z geologické sondy pocházel podle sdělení pracovníků Geodézie z hloubky 3 - 4 m.

Věteřover Siedlungsobjekt aus Kralice n.H. /Bez. Prostějov/. Beim Baue eines Familienhauses im Hofland hinter der Nerudova Gasse wurde eine Siedlungsgrube mit nicht reichem Věteřov Scherbenmaterial gestört. Aus derselben Parzelle hat man Scherbenmaterial und das Fragment eines beinernen Seitenteiles aus der vorherigen geologischen Sonde gewonnen.

POKRAČOVÁNÍ VÝZKUMU VÝŠINNÉHO SÍDLIŠTĚ U BLUČINY /okr. Brno-venkov/

Milan Salaš, MM Brno

Výzkum výšinného sídliště z doby bronzové na "Cezavách" u Blučiny pokračoval v roce 1984 druhou sezónou. Během ní byl dokončen odkryv věteřovského opevnění a v dimenzích zvolené parcely č. 2056/2 byla plocha výkopu rozšířena o přílehlý prostor vnitřní, ohrazené části sídliště.

V roce 1983 byl ve čtverci 19m a v západní polovině čtverce 18m prozkoumán věteřovský opevňovací příkop /objekt 1A/, nad nímž byly v jižním a jihovýchodním prostoru čtverce 18m obnaženy jily, považované za částečně posuvy deformované intaktní podloží mezi příkopem a hradbou¹. Nyní, při rozšíření plochy jižním a jihovýchodním směrem, bylo však teprve v místě kontrolního bloku /KB/ 17-18m a podél západního KB 171 zachyceno skutečné východní vyústění celého zahloubeného fortifikačního objektu; intaktní jily zde vytvářely výraznou a pravidelnou, severojižním směrem probíhající hranu. V severní části byla tato hrana odkryta již v hloubce 0,4 m, k jihu se pak postupně svažovala, překrývala ji mocnější ornice a částečně i vrstva kompaktní tmavohnědé hlíny /původní černozem se zlomky věteřovské keramiky/, takže při jižním KB čtverce 171 se východní ústí objektu nacházelo již v hloubce 1 m. Západním směrem se jílové podloží prudce zahlubovalo a bylo pokryto poměrně kompaktní kamennou destrukcí, která na severní straně pokračovala do prohlubně, odkryté již v prvním roce výzkumu; v jihovýchodní a zejména jižní části čtverce 18m zabíhaly menší kameny až 1,1 m daleko pod zmíněnou jílovou masu. Destrukce se zde nacházela v 0,10-0,15 m mocné vrstvě šedohnědé až šedozelené jílovité hlíny, která se severním směrem dále zahlubovala pod jílové bloky. Po jejich odtěžení bylo zjištěno, že místy jsou proloženy zhumusovatělými horizonty, vyúsťujícími ve východní stěně původně odkrytého příkopu. Vlastní nálezová vrstva, na kterou jílové kry nasadaly, s přibývajícím hloubkou většinou pozbyvala na mocnosti, nicméně při severním KB 19m ji bylo možno sledovat až do hloubky 2,6 m, kde se 0,4 m před spodní částí objektu 1A vytrácela.

Ve vrstvě pod jílovými bloky bylo nalezeno relativně málo materiálu. Kromě mazanice a uhlíků, soustředěných zřejmě i s jiným spáleným organickým materiálem zvláště v jihovýchodní části čtverce 18m,

PŘEHLED VÝZKUMU 1984

Vydává :	Archeologický ústav ČSAV, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor:	akademik Josef Poulík
Redaktoři:	Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková, Dr. J. Unger
Překlady:	Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby:	A. Krechlerová, P. Šindelář, B. Klíma, M. Plaček, J. Svoboda
Na titulním listě:	rekonstrukce vědérka ze slovanského hradiska Břeclav-Pohansko
Tisk:	VH 103 ZO Svazarmu Brno
Evidenční číslo:	ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis:	450 kusů - neprodejné